

Resolution: Den nordiska modellen fungerar - den ska inte skrotas

De nordiska länderna är framgångshistorier på många sätt. En viktig grundpelare är stabilitet på arbetsmarknaden, baserat på en hög organisationsgrad och gemensamma överenskommelser kring arbetsvillkor. Ekonomiska kriser har hanterats genom att arbetsmarknadens parter förhandlat fram lämpliga lösningar för arbetsmarknaden. Den nordiska modellen, det vill säga samverkan mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och regeringar, har bidragit till våra länders goda utveckling. Dock ökar klyftorna även i våra samhällen och balansen och respekten för partssystemet är i gungning.

Redan 2004 konstaterade Världsbanken att länder med högre facklig anslutning har bättre tillväxt och ett mer inkluderande och socialt sammanhållet samhälle. OECD svängde 2018 från sin ensidigt marknadsliberala inställning och slog i sin Outlook samma år fast att den ekonomiska utvecklingen och den politiska stabiliteten är bättre i länder med hög facklig anslutning samt att samhällen med starka parter och hög facklig anslutning också är mer jämlika.

EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen intygade i programförklaringen 2018 att hon är en varm förespråkare av social dialog mellan fack och arbetsgivare samt av arbetstagarnas rättigheter. Hon såg också att EU måste arbeta mer med att ge samtliga löntagare anständiga arbetsvillkor.

Ändå visar det globala fackets Global Rights Index 2021 att pandemin har ökat attackerna på anställdas rättigheter och försvagat dem världen över. Även i Europa har virusbekämpningen påverkat de anställdas rätt till medinflytande och facklig representation.

I Finland har skogsindustrins arbetsgivare ensidigt beslutat att sluta förhandla genom kollektivavtal inom sin sektor, med syftet att överföra avtalen till företagsnivå. När det gäller tjänstemännen ska de förbjuda kollektivavtal helt och hållet. På samma sätt har Finlands teknologi- och industriförening beslutat att helt slopa kollektivavtalsförhandlingarna och istället överföra ansvaret för eventuella kollektivavtal till en ny organisation där det är valfritt för arbetsgivarna att delta. Detta är en långtgående negativ utveckling som underminerar förtroendet mellan parterna och därmed äventyrar en välfungerande arbetsmarknad.

Industrianställda i Nordens kongress anser att det är mycket oansvarigt av de finska arbetsgivarna att decentralisera och lägga ner kollektivavtalsförhandlingarna, vilket delvis rapporterats gällande tjänstemän inom skogsindustrin.

Vi måste ständigt arbeta med att upprätthålla balansen mellan parterna, men också, där vi har möjlighet, sprida förståelsen för den sociala dialogens betydelse för en god samhällsutveckling.

Industrianställda i Norden ska, tillsammans med andra fackförbund och federationer, arbeta för att tydliggöra fackens betydelse för en gynnsam och rättvis grön omställning.

Vi ska tillsammans med våra fackliga kollegor i Europa arbeta aktivt för att EU, i allt sitt arbete, stärker parterna på arbetsmarknaden, erkänner och respekterar de nationella parternas önskemål och krav och erkänner fackligt arbete som den positiva och progressiva kraft som framtidens EU behöver.

Därtill kommer Industrianställda i Norden arbeta för:

- att våra nationella politiker uppmuntrar och stärker den nordiska partsmodellen
- att varje lagändring som rör arbetsmarknaden, vare sig den är på nationell- eller EU-nivå, ska stärka den sociala dialogen
- att stötta och genom samarbeten och utbyten av 'best practice' bidra till en god utveckling för fackförbund i andra länder.